

Europa – den luft vi trækker

Biskop Peter Skov-Jacobsen, oktober 2014

Peter Skov-Jacobsen er medlem af Folkekirkens mellemkirkelige Råd og formand for Porvoo-kirkefællesskabet

Hvad kan folkekirken bruge EU til, blev jeg spurgt forleden. Jeg synes det er svært at svare på. Nok fordi jeg slet ikke forstår spørgsmålet. Det handler sikkert ikke om, hvad folkekirken kan få ud af EU. Det håber jeg i hvert fald ikke, for sådan synes jeg slet ikke, at man kan tale om EU.

Den Europæiske Union er det politiske fællesskab, vi lever i. Det er blevet den sammenhæng som er allervigtigst for Danmark. Det er det tætte samarbejde, som knytter os til andre af vore nabolande, og det er den politiske sammenhæng, som vi ikke alene er mest solidarisk med, men vi forventer også allerstørst solidaritet fra disse lande.

Det er slet ikke kun et økonomisk samarbejde mere. Selvfølgelig kan man ikke se bort fra EU som en stærk økonomisk sammenhæng. Som dagene går, bliver der mere og mere samarbejde om alle de andre politiske områder, der alle berører vores hverdag.

Vi har lige været igennem en oplevelse af, hvordan den nye kommission er blevet sammensat, og vi har oplevet, hvordan vores parlamentsmedlemmer har krævet at få indflydelse. Parlamentet har gjort en stor indsats og må have sat sig i respekt over for kommissionen, og over for stats- og regeringscheferne.

Det må også have gjort et særligt indtryk på de forskellige nationale parlamenter at se Europaparlamentet træde i karakter.

Måtte de kommende år få den politiske virkelighed og det folkelige nærvær tættere på hinanden. Europavalgene har endnu ikke den folkelige bevågenhed, som indflydelsen burde sikre. Beslutningerne der tages i det fælles forum bliver vigtigere og vigtigere, netop fordi Europa er den luft vi trækker.

De store politiske beslutninger om klima, forholdet til nationerne uden for EU, økonomi, oprustning, flygtninge osv. vil vi fremover skulle træffe sammen, hvis det skal være betydningsfuldt og effektivt.

For et par år siden sprang jeg til på et afbud og kom med til de tre præsidenters rådslagning med et udvalg af de religiøse ledere i EU. Vi var en broget skare fra kardinalen til en række biskopper fra forskellige lande, rabbinere og imamer.

Det er en rådslagning som præsidenten for ministerrådet, kommissionen og parlamentet er forpligtede på. Men man fik nu ikke noget indtryk af en trist pligt. Det var tre meget oplagte præsidenter, som tog de fælles problemer op i dette forum.

Der blev holdt taler, som tydeligvis havde en anden karakter end de taler, de normalt holder. Forskellige sociale, kulturelle og religiøse, etiske problemer blev taget op, og de religiøse ledere kom fra hvert sit hjørne, og fra deres trosbaggrund og talte om, hvor de syntes, der manglede nogle indsatser.

De tre præsidenter fandt mødet særligt vigtigt, fordi de udtrykte en vished om, at religiøse ledere er tæt på nogle problemer, som andre ikke vil tale om. Det var helt klart at de målte temperaturen mellem os. Hvordan talte vi med hinanden og om hinanden? Mest optagede var de det år af de sociale tilstande, der kunne meldes ind.

Vores institutioner kommer tæt på undervisning og på social nød. Vi arbejder inden for områder, hvor andre ikke arbejder, fordi vi taler om den yderste nød. Der synes at være en tendens til at kirker tager det arbejde op, som mange andre ikke kan tage op, fordi det er svært at få andre til at støtte. Mange velgørenhedsorganisationer skal helst ses med succeser ellers er det svært at få mennesker til at give penge. Her kan det være anderledes med kirker. De gør deres indsats, fordi vi er dybt overbeviste om, at det medmenneske skal hjælpes. Om det bliver en succes kan vi ikke afvente, for der er menneskeliv på spil.

Selvfølgelig var det ikke en nem forsamling. Der var mange synspunkter til stede. Der var langt fra det ene hjørne af tilværelsen til det andet.

Men i det Europa, der er efter 1989, ved alle, at det handler om at finde en platform at tale på og fra. Det handler om forståelse, hvis man vil være med til at løse problemer (og det er problemer og ikke bare udfordringer).

Personligt håber jeg at Kirkernes Europæiske Konference (KEK) i de kommende år vil finde en sikker fod som én af de kirkelige organisationer, man kan søge rådgivning hos fra politisk side.

Der er mange af Europas store kirker, der allerede har kontorer i Bruxelles og som arbejder med oplysning over for Parlament og kommission. Det arbejdes vigtighed vil tage til i de kommende år, og hvis man ikke vil glemmes, så gælder det om at være vaks og være velovervejet i sine protestantiske råd.

Der er en vågnende interesse blandt de europæiske kirker i at vide, hvordan og hvor forskelligt vi løser de opgaver, som de forskellige samfundsudfordringer giver os. Det er blevet meget mere almindeligt i folkekirken at rejse udenlands for at følge op på interessante projekter og lære af dem.

I det pastorale arbejde er jeg sikker på, at vi kan få gode ideer i andre lande og blive opmuntrede til at møde vores eget samfund mere relevant end vi gør nu.

Jeg tror også, at vi kan lære noget fra os. Når folkekirken stadig har et medlemstal som den har, skyldes det naturligvis, at der bliver talt og handlet, så man kan forstå kirken og finder jeg hjemme i den. Det er ikke en fremmed institution for den danske befolkning.

De mange sociale spørgsmål lige fra medicin-etik og til økonomisk etik vil vi have en fælles interesse i at undersøge. Ligesom de fleste i dag henter udenlandske nyheder ned, og mange i øvrigt læser andre landes aviser, sådan vil det forhåbentlig også fremover blive almindeligt at gøre sig bekendt med alle andre europæiske teologiske og pastorale diskussioner.

Men spændende bliver det at se, om vi kan omstille os til den fælles diskussion og acceptere mangfoldigheden, forskelligheden og kompleksiteten. Jeg tror vi står ved en korsvej. Vil vi rykke tilbage og forskanse os bagved det nationale, eller vil vi vove det, der ikke kan forstås men skal tilegnes. Jeg har aldrig set nogen modsætning mellem det nationale og det europæiske. Min oplevelse af min egen kultur er, at jeg lever midt i en national kultur, der i høj grad er påvirket af

de omkringliggende lande og derfor erkender, at åbenheden mod det andet, er en mulighed og ikke en trussel. Vi får se hvordan det går. Det kan gå begge veje!